

# НАРЕДБА № 11 ОТ 21 ДЕКЕМВРИ 2005 Г. ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗПЛАТНА ХРАНА И/ИЛИ ДОБАВКИ КЪМ НЕЯ

Издадена от министъра на труда и социалната политика и министъра на здравеопазването  
Обн. ДВ. бр.1 от 3 Януари 2006г., изм. ДВ. бр.36 от 17 Април 2026г.

**Чл. 1.** С тази наредба се определят условията и редът за осигуряване на безплатна храна и/или добавки към нея на работниците и служителите, които работят в предприятия със специфичен характер и организация на труда.

**Чл. 2.** (1) За специфичен характер на труда се осигурява безплатна храна и/или добавки към нея на работниците и служителите, които работят:

1. под земята в мини, геологопроучвателни обекти, тунелно и минно строителство, подземни ВЕЦ и ПАВЕЦ;
2. като водолази и работещи в кесони;
3. при среднодневни температури под +10°C и над +30°C през повече от половината от максимално установеното с Кодекса на труда работно време;
4. в състава на екипажите на кораби от морския и речния флот;
5. в среда на йонизиращи лъчения;
6. под въздействие на експозиция над установените норми на: канцерогени или мутагени, силикозоопасен прах, тежки метали, органични разтворители и биологични агенти, химически агенти, прах, шум и вибрации;
7. в лечебни заведения като: лекари, които оперират, анестезиолози, акушерки, операционни и анестезиологични сестри - в дните, когато извършват операции, както и санитарите в операционни зали;
8. в контакт с биологични агенти в клинични лаборатории; лаборатории по микробиология, вирусология, паразитология; центрове за трансфузионна хематология и диализни центрове; лечебни и здравни заведения, в които се обслужват болни от заразни и паразитни болести, включително туберкулоза, както и с животни, експериментално заразени с биологични агенти;
9. в производството и преноса на електрическа и топлинна енергия, включително ремонтно обслужване и технологичния транспорт;
10. непосредствено във:
  - а) добива и горещата обработка на чугун, включително чугунени отливки, стомана, феросплави, цветни метали и техните сплави, в пластична обработка на черни и цветни метали;

- б) производството на кокс и металургични огнеупори;
- в) преработката на концентрати и агломерати от руда;
- г) преработка и обогатяване на въглища;
- д) производството на оловни акумулатори;

11. в производството и изпитването на взривни материали и боеприпаси - само за пряко заетите;

12. в добива, преработката и обогатяването на полезни изкопаеми;

13. в производства по горещо и електролизно поцинковане и галванотехника;

14. в специални (затворени) помещения с клас на чистота - А, В и С.

(2) За работи при специфична организация на труда се осигурява безплатна храна и/или добавки към нея на работниците и служителите, които:

1. са ангажирани в предприятието преди/след установеното работно време с продължителност не по-малка от два часа;
2. работят на 12-часов работен ден при сумирано изчисляване на работното време;
3. работят в производства с непрекъсваем процес на работа;
4. работят в отдалечени обекти без възможности за ползване на заведения за хранене.

**Чл. 3.** По време на нощни смени или при полагане на нощен труд на работниците и служителите се осигуряват тонизиращи или ободряващи напитки.

**Чл. 4.** (1) Право на безплатна храна и/или добавки към нея по тази наредба имат работниците и служителите, работещи при условията на чл. 2.

(2) Безплатна храна и/или добавки към нея получават работници и служители само за дните, когато работят при условията на чл. 2.

**Чл. 5.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2026 г., в сила от 01.09.2026 г.) Стойността на безплатна храна и/или добавки към нея по тази наредба не може да бъде по-малко от две евро на ден за работник или служител.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2026 г., в сила от 01.09.2026 г.) Стойността на тонизиращите и ободряващите напитки е не повече от едно евро на смяна.

**Чл. 6.** Разходите за осигуряване безплатна храна и/или добавки към нея по тази наредба са за сметка на издръжката на предприятието.

**Чл. 7.** (1) На основа на оценката на риска работодателят след предварителни консултации с представителите на работниците и служителите и комитета/групата по условия на труд, и писмено съгласуване със службата по трудова медицина с писмена заповед определя работниците и служителите, които имат право на:

1. безплатна храна;
2. добавки към храната;
3. безплатна храна и добавки към храната.

(2) В заповедта по ал. 1 се определят видът и стойността на храната и/или добавките към нея.

**Чл. 8.** По-големи размери на стойността на храната и/или добавките към нея могат да бъдат договаряни в колективен трудов договор, както и между страните по трудовото правоотношение.

**Чл. 9.** В случаите, когато работници и служители ползват безплатна храна и/или добавки към нея на друго основание, получават храна само на едно от основанията.

Заклучителни разпоредби

§ 1. Тази наредба се издава на основание чл. 285, ал. 2 от Кодекса на труда.

§ 2. Указания по прилагането на наредбата дават министърът на труда и социалната политика и министърът на здравеопазването.

§ 3. Наредба № 8 от 1987 г. за безплатната предпазна храна на работниците, заети в производства, свързани с вредни за здравето последици (обн., ДВ, бр. 43 от 1987 г.; изм., бр. 89 от 1987 г.; изм. и доп., бр. 58 от 1993 г.) се отменя.